Členům akademické obce Technické univerzity v Liberci

Vážení členové akademické obce, členové akademických senátů, paní a páni děkani,

tento dopis je odpovědí na několik textů, které mně byly odeslány povětšinou iniciativou vedení fakulty strojní TUL, svoji odpověď adresuji však tímto širší akademické obci TUL, neboť se domnívám, že by mohla být zajímavá pro více z vás.

Tedy několik odpovědí na témata nastolená v dopisech:

„...nemáme jasnou koncepci v řízení činností ...“

Naše univerzita existuje již bezmála šedesát let. Za tuto dobu se rozvíjela, přibývaly nové fakulty, podstatně se rozšiřovala činnost spojená s řešením projektů. Během této doby se jen velmi málo učinilo pro jasné definování pravomocí a odpovědnosti jejích pracovníků na různých pozicích, nebyl dostatečně definován tok informací.

Vědělo se jen, že tuhle práci dělá paní X a jinou činnost pan Y. Vzájemné vazby definované a jasné nebyly. To se nyní snažíme napravit, myslím, že podstatná zlepšení již lze vidět na agendě spojené s projekty. Na rektorátu bylo také zřízeno nové Oddělení procesních analýz, univerzita prošla audity projektů EF-TRANS a EFIN.

Navíc nás vbrzku čeká podle zákona přechod na zavedení elektronické spisové služby, to bude výrazná podstatná změna a povinnost, která zasáhne téměř veškerou agendu na univerzitě a jejích fakultách.

„... C a D... “

Nejen v minulých letech, ale i v současnosti řada pracovníků univerzity podává mnoho projektů. V těchto projektech slibují vysoké, často více než padesátiprocentní pracovní úvazky, které budou práci na projektech věnovat. Logicky to často vede k tomu, že by překračovali plný, tedy stoprocentní úvazek, což v rámci A není možné.

Zavedení „C“ a „D“ umožnilo pracovníkům, kteří o to mají zájem, mít na projektech i práci na fakultě celkově větší souhrnný úvazek než 100%. Současně nepřicházejí o statut akademického pracovníka ve smyslu zákona o vysokých školách. Okamžité zrušení „C“ a „D“ by aktuálně znamenalo problémy s personálním zajištěním řady výzkumných a vzdělávacích projektů.

Pokud vedení některé z fakult nevidí pro svoji fakultu výhodné uzavírat smlouvy „C“ a „D“, dělat to nemusí. Tímto postojem však bude přehlížet individuální zájmy některých pracovníků vykazovat vyšší odvedený a zaplacený výkon.

„... soutěživost ... "

Občas mám pocit, jakoby slovo soutěživost bylo slovem až neslušným. Přitom, použijeme-li paralelu ze sportovního prostředí, třeba hokeje, je naprosto přirozené, že, padne-li gól, raduje se celý tým. A i když jsou hráči přáteli a při hře spolupracují, vlastně také tvrdě soupeří o to, kdo vstřelí více branek, dá více přihrávek.

Proč by totéž mělo ve škole vadit? Například pro řadu mých studentů doktorského studia bylo velmi stimulujícím prvkem to, že jejich přátelé a současně i kolegové měli již článek napsaný či doktorskou práci hotovou. Že se jim podařil experiment, že funguje matematický model. Vlastně také soutěžili. Vadí to?

„... připsáním" výstupů na vrub ústavu CxI, budou oslabeny parametry kvalitativního a kvantitativního hodnocení fakulty..."

Především je potřeba zdůraznit, že slovo „připsání" není na místě. Z prostředků projektu VaVpI bude pořízeno laboratorní vybavení za stovky milionů korun, nutně tedy některé výsledky budou vznikat právě díky tomuto projektu. Spíše může naopak dojít k situaci, že některé z výsledků vytvořených na CXI budou připsány fakultám.

Navíc se podle mého názoru při projednávání našeho projektu VaVpI s ministerstvem školství podařilo dosáhnout toho, že počet publikací vedených jako projektové indikátory a závazné projektové indikátory je dle mého názoru velice malý (viz příloha) ve srovnání s počtem publikačních výstupů vytvořených ročně na TUL. Je tedy zřejmé, že uvedením poměrně velice malého počtu výsledků vytvořených na CXI nebudou fakulty nikterak ohroženy.

„...Příprava projektu byla od počátku vnímána a deklarována jako realizační nástroj plošného kvantitativního a kvalitativního rozvoje všech fakult TUL...."

Opak je pravdou.
Od chvíle, kdy se stalo zřejmým, jaký bude zdroj finančních prostředků, tedy že to bude operační program VaVpI, všichni zúčastnění, včetně děkanů fakult, věděli, že cílem nemůže být prosté postavení budov či pořízení vybavení pro školy či fakulty.
Z citace vyhlášení operačního programu [1] plyne, že cílem a náplní projektů, tedy i projektu TUL, je vznik samostatně fungujících součástí vysoké školy či dokonce organizací od vysoké školy oddělených.
V tomto duchu byl projekt vytvořen přípravným týmem. S tímto pojetím projektu na můj dotaz souhlasili výslovně všichni tehdejší děkani v době jeho přípravy a znovu těsně předtím, než byl podán.

Z vyhlášení [1] plyne, že bylo nutno zřídit součást TUL, na které by byl projekt realizován. Proto byl zřízen vysokoškolský ústav známý pod zkratkou CXI jako realizační pracoviště projektu. Podstatné je, že projekt si neklade za cíl výzkum prováděných na fakultách z fakult odvést. Projekt má v rámci CxI za cíl vybudovat novou výzkumnou infrastrukturu, která vychází ze zkušeností a kompetencí odborníků na TUL. Rozsah této infrastruktury je jedním z indikátorů projektu, proto se nedomnívám, že je nyní možné dislokačním rozhodnutím přidělit novou budovu nebo její části fakultám TUL.
Projekt by měl potenciál zejména technických fakult univerzity rozvinout a přiblížit aplikační sféře. Na CxI systémově vznikají pracoviště, ve kterých se se synergickým efektem k sobě přibližují a kombinují poznatky a aktivity doposud žijící izolovaně na jednotlivých fakultách.
Považuji za naprosto přirozené, že mnohý z pracovníků fakult bude současně pracovat v některé z laboratoří CXI. Ze seznamu závazných indikátorů [příloha] je zřejmé, že na CXI musí být poměrně dost pracovníků, kupříkladu v roce 2013 asi šedesát přepočtených úvazků. Toto číslo,

jakkoliv se zdá veliké, odpovídá projektu, ve kterém svoji účast na výzkumných aktivitách přislíbilo více než sto zaměstnanců TUL. Výsledky, kterých dosáhnou, samozřejmě využijí při své pedagogické činnosti, experimenty a projekty, které povedou, budou zajímavé i pro jejich doktorandy.

Podle mého názoru je velmi důležité, aby pro pracovníky nebyly vytvářeny ať už na straně fakulty či na straně CXI zbytečné a umělé bariéry. Aby nebyli postaveni před otázku „Buď budete jenom na fakultě, nebo jenom na ústavu."

Budou-li nuceni k takovému rozhodnutí, může to vést – a bohužel v některých případech již vede – k tomu, že fakultu či dokonce školu opustí a jsou na dlouhou dobu pro fakultu ztraceni. Již mnohokrát jsem apeloval na děkany zejména technických fakult, aby svým pracovníkům práci na částečný úvazek v CXI umožnili, v této souvislosti oceňuji velmi vstřícný přístup vedení fakulty mechatroniky. Je jisté, že pokud do některých laboratoří budou odborníci chybět, pokud nebudou moci odborníci z fakult bezproblémové pracovat současně i na CXI, bude vedení CXI nutně muset hledat zájemce odjinud, mimo školu. To by mohlo vést k podle mne velmi nešťastnému stavu, kdy budou na TUL vznikat duplicitní pracoviště.

Mějme na zřeteli, že projekt VaVpI není pro TUL prokletím. Je především, a to hlavně, příležitostí, nadějí, kterou nezískaly zdaleka všechny veřejné vysoké školy. Umožní nám, abychom v některých oblastech, které jsou na univerzitě na velmi dobré úrovni, dosáhli ještě výše. Může významným způsobem přispět k budoucí pozici TUL při diverzifikaci vysokých škol.

Atraktivnost projektu k nám může přivést nové doktorandy z jiných škol naší či jiné země. Koneckonců může ovlivnit i zájem středoškoláků o studium u nás. I to je velmi důležité, pokud víme, že v letošním školním roce se na TUL zapsalo méně studentů, než mohla přijmout, zejména daleko méně doktorandů.

Myslíte si, že vaše práce pedagoga je málo zaplacena, i když máte studentů dost? Víte například na fakultě strojní od svého děkana, že téměř každý čtvrtý váš student výrazně překračuje dobu studia a jeho výuka není státem vůbec uhrazena? Přitáhnutí dalších a zejména lepších studentů je zejména pro technické obory prostě nezbytností a projekt VaVpI pro to může udělat mnohé.

Domnívám se, že pro samé vyhledávání zdánlivých či možná skutečných drobných problémů je často přehlíženo to zásadní:

Naše univerzita má za dlouhá desetiletí, vlastně od konce šedesátých let, poprvé nové možnosti. Možnost postavit nový objekt pro výzkum vybavený přístroji za stovky milionů korun. V létě tohoto roku začneme stavět další objekt, o jehož potřebě se mluví desítky let, určený pro výzkum a výuku, budovu G. Kromě mnoha laboratoří, velkých poslucháren a auly, po kterých se volá už desítky let, se do něj přesunou katedry dnes sídlící různě po městě Liberci ve velmi nevyhovujících prostorech. Také rekonstruujeme další staré budovy TUL, zejména B a brzy snad i P a plánujeme například i zřízení prostoru pro studenty v areálu Studentská či školku.

Domnívám se, že je potřeba přemýšlet o tom, jak nové objekty a laboratoře co nejlépe využívat a jak do Liberce získat co nejlepší studenty. To je podle mne potřeba dělat.

Rád bych nyní upozornil na problém, který považuji za neporovnatelně *závažnější*, než výše diskutované interní záležitosti:

Skutečným problémem, kterým je v tuto chvíli opravdu potřeba se zabývat, jsou věcné záměry dvou zákonů, zákona o vysokých školách a zákona o finančním pomoci studentům. Znění těchto dokumentů předložených vládě naší země může znamenat mnohé pro naši zemi a pro vysoké školství zejména, a to na desítky let. Formulace ve věcných záměrech obsažené mohou -

neuspějí-li vysoké školy se svými námitkami – znamenat zcela zásadní přeměnu vysokých škol a nový zákon může mít již velice brzy pro řadu veřejných vysokých škol zcela fatální důsledky.

Opravdu si všichni uvědomujete, že oproti dnešnímu počtu dvaceti šesti veřejných vysokých škol může podle věcného záměru zákona být brzy univerzit jenom velmi málo, třeba jenom tři až šest podle vyjádření vrcholných politiků této země?

Že velká část z těch dnešních dvaceti šesti vysokých škol se nejenom nebude moci jmenovat univerzita, ale také že se nebude moci dělit na fakulty? Že nebude mít žádné děkany? Že budou moci mít až na povětšinou jen bakalářské studium?

Že se zcela změní dosavadní systém habilitací a profesorských řízení? Že již nebudou titulem vědeckým a pedagogickým ale bude se jednat o funkční místa obsazovaná konkursem?

Že vznikne dnes neexistující orgán Rada vysoké školy, který převezme podstatné pravomoci Akademického senátu včetně výběru rektora? Že složení této Rady může vést k tomu, že se vysoká škola stane hříčkou v rukou politiků? Že napříště změna ve výsledku komunálních nebo jiných voleb může vést ke změnám ve vedení vysokých škol stejně, jako to vidíme u jiných organizací?

Opravdu chceme, aby vysokou školu řídili politici jako firmu?

Opravdu chceme školné takové, jaké je ve věcném návrhu zákona?

Opravdu chceme, aby nové zákony vypadaly tak, jako jejich věcné záměry dnes ?

Toto jsou otázky a problémy, které řešíme jako rektoři v rámci České konference rektorů s vedením ministerstva a dalšími představiteli veřejného života.

Toto jsou otázky, o kterých – na jiných vysokých školách – horečně jednají akademické senáty, scházejí se akademické obce a demonstrují studenti.

V Liberci 17.2.2012

Zdeněk Kůs

Příloha: Projektové indikátory

Technická univerzita v Liberci

[1] Citace z vyhlášení OP VaVpI prioritní osa 2, číslo výzvy 1.2

2.1 Specifické cíle výzvy
a) Podpora tematicky specializovaných regionálních center (existující instituce aplikovaného VaV, specializovaná universitní pracoviště nebo útvary Akademie věd ČR atd.) s kvalitními výzkumnými týmy, která mají slibný potenciál z hlediska produkce aplikovatelných výsledků.

b) Posílení spolupráce s aplikační sférou formou společných VaV projektů, resp. projektů poskytujících přínosy pro aplikační sféru, včetně navazování partnerství s inovativními MSP a klastry.

c) Zvýšení počtu studentů a mladých výzkumníků (do 35 let) se zkušeností z VaV projektů spolupráce s aplikační sférou.

d) Zrychlení transferu nových poznatků a technologií do praxe.

e) Zrychlení transferu nových poznatků z aplikační sféry do výukového procesu a vzdělávací činnosti.

f) Vznik institucionalizovaných platforem pro soustavnou a dlouhodobou spolupráci mezi veřejnými VaV institucemi a aplikační sférou (včetn
spolupráce regionálních VaV center s klastry a technologickými platformami).

2.2 Regionální VaV centrum
Regionální VaV centrum - pracoviště VaV s jasně vymezeným oborovým zaměřením (např. ústav VŠ, výzkumný ústav, nebo jeho jasně organizačně vymezená a účetně oddělená část). Regionální VaV centrum je aktivní ve výzkumné činnosti, vytváří silné partnerské vazby s firmami a dalšími partnery z aplikační sféry, kteří se aktivně podílejí na strategickém směrování jeho činnosti, dosahuje úspěchů v produkci aplikovatelných výsledků a podílí se na vzdělávání a výchově lidských zdrojů pro VaV (zejména studentů magisterského a postgraduálního studia). Výnosy ze spolupráce s aplikační sférou se (se zohledněním oborových specifik) významně podílejí na celkovém VaV rozpočtu centra i na celkových provozních nákladech centra. Regionální VaV centrum naplňuje svými aktivitami specifické cíle prioritní osy 2, oblasti podpory 2.1 OP VaVpI.

Kod indikátoru		2010	2011	2012	2013	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Publikace (impaktované časopisy) (Jimp)	0	0	4	6	6	13	13	13	13	13
	Publikace (ostatní)	0	0	5	25	25	30	31	34	35	35
110502	Odborné publikace (dle metodiky RVV)	0	0	9	31	31	43	44	47	48	48
	Patenty (národní)	0	0	0	0	0	1	3	4	6	6
	Patenty (mezinárodní, triadické (EU, US, Japonsko))	0	0	0	0	0	1	1	1	2	2
110503	Výsledky výzkumu chráněné na základě zvláštního právního předpisu (dle metodiky RVV)	0	0	0	0	0	2	4	5	8	8
	Poloprovoz, ověřená technologie, odrůda .. (Z, T)	0	0	0	0	0	1	3	3	3	3
	Prototyp, metodika, užitný a prům. vzor, .. (S)	0	0	0	1	1	3	5	8	8	8
110504	Aplikované výsledky výzkumu (dle metodiky RVV)	0	0	0	1	1	4	8	11	11	11
111200	Objem smluvního výzkumu (tis Kč)	1321	3709	4700	9659	9659	17352	20361	23625	27114	29456
	Příjmy ze smluvního výzkumu (% příjmů)	50%	50%	50%	50%	50%	20%	23,3%	26,8%	30,3%	32,9%
	- v tom příjmy z využití spec. infrastruktury externími subjekty (tis Kč)	0	0	0	0	0	480	480	480	480	480
	- v tom příjmy z využití spec. infrastruktury externími subjekty (% příjmů)	0%	0%	0%	0%	0%	0,6%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%
	Příjmy z národních grantů / úč. podpory (tis. Kč)	1321	3709	4700	9659	9659	37000	37989	38947	39883	40773
	Příjmy z národních grantů / úč. podpory (% příjmů)	50%	50%	50%	50%	50%	42,6%	43,5%	44,1%	44,6%	45,5%
	Příjmy z mezinárodních grantů (tis Kč)	0	0	0	0	0	4000	4000	4000	4000	4200
	Příjmy z mezinárodních grantů (% příjmů)	0%	0%	0%	0%	0%	4,6%	4,6%	4,5%	4,5%	4,7%
	Vznik spin-off firem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
074901	Počet úspěšných absolventů magisterských studijních programů	0	5	15	25	25	30	40	40	40	40
074902	Počet úspěšných absolventů doktorských studijních programů	0	0	2	4	4	5	6	7	7	7
110720	Počet projektů spolupráce aplikační sféry s regionálními VaV centry	2	6	6	10	10	10	10	10	14	14
110815	Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra	0	0	200	380	380	380	380	390	400	400
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	17,7	26,7	40,2	60,1	60,1	60,3	60,8	61,3	62,3	62,3
071700	Počet nově vytvořených pracovních míst, výzkumní pracovníci celkem	12,5	18,5	30,5	48,5	48,5	49,5	50	50,5	51,5	51,5
071900	Počet nově vytvořených pracovních míst, výzkumní pracovníci do 35 let	4	8	16	27	27	27	27,5	27,5	28	28
110516	Rozšířené nebo zrekontruované kapacity	0	0	0	10820	-	-	-	-	-	-
110517	Vybudované kapacity	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-

Závazné hodnoty monitorovacích indikátorů:		K datu ukončení realizace projektu	31.12.2015	5 let od ukončení realizace projektu
110502	Odborné publikace (dle metodiky RVV)	40	127	-
110503	Výsledky výzkumu chráněné na základě zvláštního právního předpisu (dle metodiky RVV)	0	6	-
110504	Aplikované výsledky výzkumu (dle metodiky RVV)	1	13	-
111200	Objem smluvního výzkumu (tis Kč)	19389	57102	-
074901	Počet úspěšných absolventů magisterských studijních programů	45	115	-
074902	Počet úspěšných absolventů doktorských studijních programů	6	17	-
110720	Počet projektů spolupráce aplikační sféry s regionálními VaV centry	-	10	-
110815	Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra	-	380	-
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	60,1	60,8	60,1
071700	Počet nově vytvořených pracovních míst, výzkumní pracovníci celkem	48,5	50	48,5
071900	Počet nově vytvořených pracovních míst, výzkumní pracovníci do 35 let	27	27,5	-
110516	Rozšířené nebo zrekonstruované kapacity	10820	-	10820
110517	Vybudované kapacity	0	-	0